

Mitrovica Social Club

Godišnja publikacija

Naslov : Mitrovica Social Club: godišnja publikacija

Naručilac: Kosovska fondacija za otvoreno društvo (KFOS)

Autor: Centar građanske energije, NVO Aktiv

Ključni kontributori: Milica Andrić (programska direktorka NVO Aktiv)
Sara Ostojić (projektna menadžerka NVO Aktiv)
Željko Tvrdišić (novinar)
Ivana Vanovac (novinarka)
Miloš Timotijević (NVO Aktiv)
Milica Radovanović (NVO Aktiv)
Alberto Sartori (NVO Aktiv)

Kontakt: Aktiv
Kralja Petra I, 183a
Mitrovica
[www. ngoaktiv.org](http://www.ngoaktiv.org)
[www. civicenergycenter.org](http://www.civicenergycenter.org)

Datum: jun, 2016.

Sadržaj:

Predgovor.....	1
Mitrovica Social Club debata I: Nasilje nad ženama	2
Mitrovica Social Club debata II: Da li Srbi neprimetno napuštaju Kosovo	4
Mitrovica Social Club debata III: Nevladin sektor na severu Kosova: propuštene šanse i autogolovi.....	6
Mitrovica Social Club debata IV: Pravno razjašnjenje slučaja Olivera Ivanovića	8
Mitrovica Social Club debata V: Šta je Kosovo za Lalu, Kosovca i velegradskog službenika?.....	10
Mitrovica Social Club debata VI: Novinarstvo kao večita opozicija	12
Mitrovica Social Club debata VII: Vizna liberalizacija: Kome trebaju vize	14
Mitrovica Social Club debata VIII: Kulturno nasleđe na Kosovu.....	16

Predgovor:

Koncept Mitrovačkog društvenog kluba kreiran je od strane NVO Aktiv u 2014. godini sa ciljem da se stvori prostor otvorenog dijaloga za sve građane sa severa Kosova. Ideja ovog projekta je da Mitrovicu učini otvorenom za različite ideje i perspektive, ali i da promoviše dijalog od interesa za srpsku zajednicu na razne teme koje ne moraju uvek biti političke prirode.

Na ovim debatama pokretali smo različite teme. Svaka od njih bila je aktuelna u periodu u kojem se održavala. Pričali smo o nasilju u porodici, o raseljavanju Srba nakon Briselskog sporazuma, pravno smo razjašnjavali slučaj Olivera Ivanovića, pokušavali da saznamo šta Kosovo predstavlja ljudima koji nisu sa Kosova, pričali smo o novinarstvu kao večitoj opoziciji, o predlogu Evropske komisije za ukidanje viza za građane Kosova, o kulturnom nasleđu na Kosovu.

Cilj ovih diskusija bio je da okupi ljude iz svih delova društva kako bi u neformalnoj atmosferi jednog kafića mogli da raspravljaju sa stručnjacima, donosiocima odluka, i jedni s drugima o aktuelnim dešavanjima ali i njihovim svakodnevnim problemima. Želeli smo da omogućimo svakom članu lokalne zajednice da dobije odgovor na pitanje " zašto je to važno za mene i kakav će uticaj imati na moj život?"

Da li smo ispunili ovaj cilj? To nije na nama da kažemo, već na svim učesnicima naših debata, jer su ove debate pre svega zbog njih i bile organizovane.

Posebno bih se zahvalio svim panelistima koji su pristali da učestvuju na debatama Mitrovačkog društvenog kluba, ali i nasim sugrađanima koji su svojim prisustvom ali i aktivnim učešćem u diskusiji doprineli da sve održane debate proteknu u pozitivnoj atmosferi.

Miodrag Milićević
Izvršni direktor NVO Aktiv

Nasilje nad ženama 27.11.2015.

Gosti:

Caleb Waugh - menadžer NVO Aktiv,
Vesna Krivokapić iz Kosovske policije
Igor Simić - direktor NVO Sinergija

Obično se dešava da svako društvo podstiče tezu da je porodica privatna stvar. Medjutim, ovim stavom se nasilje u porodici prećutkuje, i oni koji unutar porodice imaju manje moći, a to su žene i deca, gube mogućnost da imaju podršku prilikom rešavanja problema nasilja u porodici. Kao izraz vekovne diskriminacije žena, muškarci su naučeni da dominiraju u porodici, a ponekad ili često to rade nasilno.

"Nasilje u porodici predstavlja institucionalni ali i društveni problem. Rešavanje ovog problema ne treba da bude povereno samo organima formalne socijalne kontrole, već je to problem čitavog društva koje mora biti uključeno u njegovo rešavanje"- smatra Kejleb Va, menadžer u NVO "Aktiv".

Debate Mitrovačkog društvenog kluba održana 27. novembra, 2015. godine bavila se temom nasilja u porodici. Tokom 2015. godine u Mitrovici registrovano 25 slučajeva porodičnog nasilja čije su žrtve bile isključivo žene i deca.

"Muškarci ne treba da "pomažu" ženi da podiže dete već da učestvuju jednako sa suprugom u vaspitavanju dece. Vi ne činite uslugu ženi time što ste joj "pomogli" oko deteta već jednostavno radite svoj posao,"

Igor Simić

Tom prilikom Kejleb Va, menadžer NVO Aktiv podsetio je i na poražavajuće rezultate istraživanja koje je NVO "Aktiv" sproveda pre dve godine.

"Rezultati su otkrili da je svaka treća žena na severu Kosova žrtva porodičnog nasilja i da je 50 odsto svih žena na severu Kosova ili svedok ili žrtva porodičnog nasilja. To je ogroman problem,"- rekao je Va.

Direktor NVO "Sinergija" Igor Simić naglasio je značaj preventivnog delovanja na problem pojave nasilja u porodici.

Nasilje u porodici ima znatan uticaj i na decu koja to posmatraju, nemoćna da bilo šta učine. Simić je posebno istakao da posmatranje kontinuiranog nasilja u porodici može imati propratnu posledicu koja se odnosi na mogućnost da deca usvoje taj model ponašanja kao normalan, te da u svojim vezama u budućnosti oponašaju uloge svojih roditelja.

Žene, žrtve nasilja, najčešće nisu u mogućnosti da se same izbore sa nasiljem koje doživljavaju, već im je neophodna podrška. U svakom slučaju, žrtve nasilja u porodici nikako ne bi smele da budu ostavljene same u rešavanju ovog problema, jer to nije samo njihov problem, već je to problem celog društva koje ima legitiman interes za njegovo rešavanje.

Simić takođe ističe i pogrešnu percepciju muškaraca u pogledu podizanja i vaspitavanja dece. On naglašava da muškarci podizanje i vaspitavanje dece posmatraju kao isključivu dužnost žena, te da se njihova uloga u tom slučaju svodi na "pomaganje".

Vesna Krivokapić iz Kosovske policije je naglasila da je zdrava porodica osnov svega, te da je primarni način smanjenja nasilja u porodici pozitivan primer koji roditelji pružaju svojoj deci. "Ukoliko deca rastu u porodici u kojoj ne samo da nema nasilja već se takvo ponašanje istovremeno tretira kao pogrešno, manja je verovatnoća da će pribegavati nasilničkom ponašanju u kasnijem životu."

Činjenica da sud u Mitrovici ne funkcioniše punim kapacitetom, da postoji manjak službenih branilaca žrtava nasilja kao i nedostatak sigurne ženske kuće na severu Kosova predstavlja ozbiljne probleme koji se moraju pod hitno rešiti ukoliko bilo ko ima ozbiljnu nameru da se bori protiv nasilja u porodici.

Da li Srbi neprimetno napuštaju Kosovo

06.12.2015.

Gosti:

Rada Trajković, NVO Evropski pokret Srba,
Dušan Janjić, direktor Foruma za etničke odnose

Proklamovani cilj Briselskog sporazuma jeste normalizacija odnosa između Beograda i Prištine. Mišljenje je velikog broja Srba sa Kosova da Briselski sporazum do sad nije doprineo poboljšanju situacije na Kosovu. Neretko se čuju stavovi da nakon Briselskih pregovora Srbi odlaze sa ovih prostora. U želji da saznamo više, organizovali smo još jednu debatu Mitrovačkog društvenog kluba.

“Odlazak Srba sa ovih prostora očekivan je, jer ulaskom u pravosudni sistem Kosova smanjio se broj Srba koji može da dobije priliku da radi, isti je slučaj i u policiji, ali i u zdravstvu. U zakonodavnom smislu ti ljudi su mogli da biraju da odu ako ne prihvate da rade u kosovskim institucijama, što su mnogi i iskoristili”, Dušan Janjić.

.....
“Ja mislim da ako mi Srbi izgubimo veze sa Srbijom bićemo narod bez države. Kosovo ne prepoznaje nas, ne prepoznaje naš jezik, imamo kontinuitet diskriminacije, na svakom koraku osetite da niste stanovnik ovoga prostora”
.....

Rada Trajković

Kosova?”, osvrćući se na uticaje političkih procesa na iseljavanje srpske zajednice sa Kosova, generalnoj poziciji u kojoj se ona nalazi i njenom kulturnom, nacionalnom i vesrkom identitetu.

Rada Trajković direktorka NVO Evropski pokret Srba iz Gračanice jasno je istakla svoj stav da se broj Srba na Kosovu iz dana u dan smanjuje nakon Briselskih razgovora.

“Srba u enklavama svakim danom je sve manje i manje, zato što nam otkupljuju imovinu, otimaju imovinu, ne vraćaju nam našu imovinu... Pravosudni sistem uopšte ne funkcioniše, u potpunom je kolapsu, Još kad se pojavite kao oštećena strana, kao Srbin, niko neće da presudi u vašu korist.

To je jedan prećutni dogovor, o tome se javno ne govori, ali ga Albanci sprovode. Sve što može da se sabotira, suštinski se sabotira i naše mogućnosti opstanka vezane su najdirektnije za prostore gde smo opstali." Trajković

Kao razlog odlaska, ona je navela da Srbi odlaze sa Kosova jer nemaju poverenja u kosovske institucije.

Dušana Janjića, direktora Foruma za etničke odnose iz Beograda, odlazak Srba sa ovih prostora nakon Brselskog sporazuma ne samo da ne iznenađuje već je po njemu to nešto što se moglo i očekivati.

Janjić je dodao da su lekari i medicinsko osoblje jako dobrodošli u centralnoj Srbiji jer je takav kadar počeo da se iseljava iz centralne Srbije.

Po njegovoj oceni ovaj trend će se nastaviti ako ne bude bilo posla zbog loše situacije u privredi

Trenutna situacija na Kosovu usloвила je to da bi veliki broj mladih ljudi napustilo Kosovo ukoliko im se ukaže prilika.

Na debati je rečeno i da je život Srba na Kosovu pod ovakvim uslovima na granici podnošljivog. Razvoj dešavanja na ovim prostorima ne budi nadu narodu da će u budućnosti biti bolje, što su mnoga istraživanja javnog mnjenja i potvrdila

Da li je Briselski sporazum poboljšao život Srba na Kosovu? Iz ove debate smo mogli da zaključimo da nije. Panelisti su bili prilično pesimistični u pogledu budućnosti srpskog naroda na Kosovu i njegovog opstanka na ovim prostorima. Ipak za takvu situaciju nisu krivci samo zvaničnici iz Beograda i Prištine, već i sama zajednica koja je vremenom izgubila interesovanje da se izbori za svoja prava i dopustila drugima da odlučuje o pitanjima koji su od vitalnog značaja za njen dalji opstanak.

Nevladin sektor na severu Kosova: 16.01.2016. propuštene šanse i autogolovi

Gosti:

Ljubiša Baščarević, službenik za ljudska prava kancelarije visokog Komesara UN, OHCHR,
Ljubiša Mijačič, civilni aktivista,
Sanja Lazarević, civilni aktivista,
Miodrag Milićević, izvršni direktor, NGO AKTIV

Civilno društvo, u zemljama i regionima u razvoju, kakav je i severni deo Kosova, u idealnim situacijama trebalo bi da ima važnu ulogu korektivnog faktora kod pojava institucionalnog medjuprostora ili nedostatka kapaciteta institucija da vrše svoju ulogu, nadgledanja u nadzoru vršenja vlasti, zaštite interesa društvenih grupa i pojedinica, i drugim vaznim društvenim procesima. Da li je nevladin sektor na severu ostvario svoju ulogu? O ulozi NVO-a na severu, njihovoj transformaciji u prethodnih 16 godina, ali i animozitetima među njima govorilo se na debati Mitrovačkog društvenog kluba.

“Civilno društvo ima dve bitne uloge - da bude korektivni faktor institucijama u njihovom radu kroz kritiku i analizu rada a sa druge strane da kroz partnerstvo sa institucijama radi na poboljšanju kvaliteta života građana”, Ljubiša Baščarević.

Uloga nevladinog sektora na severu Kosova je značajna i on je jedan od

najvećih ovdašnjih poslodavaca, rečeno je između ostalog na debati Mitrovačkog društvenog kluba. Rečeno je da nevladin sektor na severu Kosova u ovom trenutku raspolaže sa između 6 i 10 miliona evra i da je oko 2.000 ljudi bilo uključeno u civilni sektor od 1999. godine do danas.

Službenik za ljudska prava kancelarije visokog Komesara UN OHCHR Ljubiša Baščarević izjavio je da se uspeh nevladinog sektora na severu Kosova ogleda u mobilizaciji velikog broja mladih ljudi.

On je naveo da je budžet opštine Severna Mitrovica oko 2,5 miliona evra na godišnjem nivou i da je siguran da se kroz nevladin sektor implementira mnogo više novca što znači, kako je ocenio, da je nevladin sektor moćan faktor koji može da pravi promene u društvu.

“Civilno društvo ima dve bitne uloge - da bude korektivni faktor institucijama u njihovom radu kroz kritiku i analizu rada a sa druge strane da kroz partnerstvo sa institucijama radi na poboljšanju kvaliteta života građana”, kazao je Baščarević. Miodrag Milićević, izvršni direktor NVO “Aktiv”, rekao je da “Aktiv” radi na projektu “Unapredimo Kosovo zajedno” koji podstiče jedan deo ekonomije na severu Kosova i da je “Aktiv” do tada kroz taj program podelio 17 grantova za biznise na severu Kosova.

“Što se tiče tih biznisa nedvosmisleno sam siguran da će u narednih par godina neki od njih biti ugašeni, međutim apsolutno sam siguran da će većina tih biznisa uspeti”, rekao je Milićević.

On je kao paradoks naveo to da je u ovom trenutku civilni sektor na severu Kosova najveći poslodavac ističući da je civilni sektor trenutno u ekspanziji ali da to neće biti tako za godinu ili dve.

Milićević je kazao da bi predstavnici NVO trebalo da se odvaže i da počnu da glasnije kritikuju neke anomalije kada je u pitanju vlast kako na lokalnom tako i na centralnom nivou.

“Predstavnici NVO trebalo bi da se odvaže i da počnu glasnije da kritikuju neke anomalije kada je u pitanju vlast kako na lokalnom tako i na centralnom nivou.”

Miodrag Milićević

Civilni aktivista Ljubiša Mijačić ocenio je da su šanse nevladinog sektora na severu Kosova velike naročito na polju stvaranja lidera preduzetnika i na polju unapređenja vrednosnog sistema.

O ulozi srpskog nevladinog sektora na Severu Kosova u tranzicionom periodu govori je i Sanja Lazarević iz Centra za orijentaciju društva koja je istakla da je nevladin sektor na severu Kosova jak i da postoji desetak aktivnih NVO koje rade odgovorno i koje su prepoznate kao takve među građanima.

Pravno razjašnjenje slučaja Olivera Ivanovića 29.01.2016.

Gosti:

Živojin Rakočević, književnik i novinar,

Ljubomir Pantović, advokat

Januara, 2016. Oliver Ivanovic, lider građanske inicijative SDP, osuđen je na devet godina zatvora za ratne zločine počinjene aprila, 1999. Ivanović se nalazio u pritvoru od januara, 2014. godine, a optužnica protiv njega podignuta je osam meseci posle hapšenja.

Ova presuda izazvala je šok i ogorčenje u srpskoj zajednici. Proces vođen protiv Ivanovića koji je trajao dve godine, u srpskoj zajednici doživljen je kao politički proces koji se vodio sa ciljem diskreditacije Ivanovića, a ne sa željom da se utvrdi istina.

”Sudska presuda izrečena prošlog četvrtka u suprotnosti je sa izgrađenom teorijom krivičnog prava. Čak iako prihvatimo stanovište da je Oliver Ivanović bio tamo, na tom mestu, sa oružjem, u uniformi, i dalje ne postoji dokaz da je on lično naredio, izvršio ili predvodio napad.” Ljubomir Pantović

U želji da dobijemo pravno i sociološko razjašnjenje slučaja protiv Olivera Ivanovića organizovali smo debatu Mitrovačkog društvenog kluba.

Advokat odbrane Ljubomir Pantović rekao je da je Oliver Ivanović čovek nesaumljivog duha, koji je pored sevega i dalje optimističan u iščekivanju drugostepene presude.

“Oliver Ivanović je žrtva sindroma kolektivne krivice”

Živojin Rakočević

Naveo je da je u prvostepenoj presudi sudsko veće EULEX-a ustanovilo šest činjenica koje su izvan osnovane sumnje:

1. Ivanović je bio zamenik direktora društvenog preduzeća Feronikl iz Glogovca u vreme kada je navodni ratni zločin počinjen;
2. Ivanović nije bio komandant paravojnih policijskih jedinica;
3. Ivanović nije dao naredbu da se ratni zločin izvrši;
4. Ivanović nije učestvovao u izvršenju ratnog zločina;
5. Ivanović je bio prisutan na području u vreme kada je ratni zločin izvršen, bio je naoružan i nosio je plavu policijsku uniformu;
6. Ivanović je znao da je ratni zločin izvršen.

Pantović je izneo stav da su navedene činjenice u suprotnosti sa prvostepenom presudom. To što je neko fizički bio prisutan u vreme izvršenja krivičnog dela ne znači i da ga je on izvršio. Takođe je dodao da uprkos svom dvadestogodišnjem radu kao advokat, da i dalje ne može pravno da je razume a kamoli da je drugima objasni.

Izrazio je i nadu da će Apelacioni sud biti sastavljen od pravednih sudija koji će suditi u skladu sa zakonom. Objasnio je da Briselski sporazum predviđa ustanovljavanje Apelacionog suda u Mitrovici, te ukoliko do toga dođe u skorijoj budućnosti, o Ivanovićevom slučaju će odlučivati sudsko veće u kojem će biti i kosovskih Srba.

Što se tiče političkog aspekta slučaja Oliver Ivanović rečeno je da Beograd nije mogao puno da uradi za Ivanovića, s obzirom na činjenicu da advokati koji učestvuju u postupku moraju biti članovi advokatske komore Kosova (ili građani SAD ili EU koji imaju licencu preko neke advokatske kancelarije sa Kosova). Ono što je Beograd mogao da uradi jeste da uputi advokate da pomognu Ivanovićevim advokatima prilikom analiziranja slučaja kao i prilikom pisanja žalbe.

Živojin Rakočević je izneo društveno tumačenje ovog slučaja kao i njegov značaj za srpsku zajednicu na Kosovu. Smatra da je Ivanović žrtva sindroma kolektivne krivice. Takođe je prokometarisao situaciju da albanski i srpski mediji tumače presudu na drastično drugačiji način. Dok srpski mediji presudu smatraju šokantnom, albanski je vide kao previše blagu. Rakočević je podsetio da je Oliver Ivanović prvi čovek sa Kosova koji je zagovarao pridruživanje Srbije EU i prvi koji je podržao misiju EULEX na Kosovu.

Šta je Kosovo za Lalu, Kosovca 13.03.2016. i velegradskog službenika?

Gosti:

Dejan Ćirjaković, glumac,

Marko Vidojković, pisac

Nenad Todorović direktor prištinskog pozorišta

Kosovski mit čini osnovu srpskog nacionalnog identiteta. Kosovski mit je vekovima služio kao inspiracija za brojne umetnike, pesnike, mislioce i predstavlja bitan deo srpske kulturne baštine. S obzirom na trenutnu političku situaciju, zanimalo nas je na koji način ljudi iz raznih delova Srbije gledaju na Kosovo. Da li je popular-

na parola" Kosovo je srce Srbije" zaista odraz svakodnevnih razmišljanja običnog čoveka ili je prosto reč o floskuli kojom se skriva prezasićenost Kosovom.

"Ne znam baš puno o dešavanjima na Kosovu, ni ja ali ni ljudi u mom okruženju"
Dejan Ćirjaković

"Kada govorim u svoje ime, mogu reći da sam u velikoj meri zainteresovan za vesti i događanja na Kosovu" Marko Vidojković

Kako bismo dobili odgovor na ovo pitanje, pozvali smo po jednog gosta iz Vojvodine, Šumadije i sa Kosova kao predstavnike svojih krajeva.

Debata se vodila u opuštenoj, kabaretskoj atmosferi, a gosti su privukli ogromnu pažnju publike. U prepunom Mitrovačkom društvenom klubu nije bilo previše iznenađenja.

Gost iz Vojvodine je vrlo direktno i otvoreno priznao da ga Kosovo ne interesuje previše, ni njega, ni ljude koje poznaje i u uvodnom govoru je poslao poruku da Kosovo nije srce Srbije. S druge strane, Marko Vidojković je istakao da je u ogromnoj meri zainteresovan za vesti i događanja na Kosovu, ali i pored te tvrdnje, nije bio upoznat sa činjenicom da srpski pasoši izdati za građane koji žive na Kosovu imaju obavezu izdavanja vize.

Glas Kosovaca, Nenad Todorović je na pitanje o tretmanu medija prema Kosovu konstatovao da je Srbija pretrpana vestima sa Kosova, gde i običan šamar postane medijska spekulacija i izrazio je sumnju da je to strateški orkestrirano kako bi u Srbiji došlo do zasićenja. Sudeći prema svedočenju gospodina Ćirjakovića, ta je strategija urodila plodom.

.....
"Srbija je pretrpana vestima sa Kosova,
gde i običan šamar postane medijska
spekulacija"

Nenad Todorović

.....
Gosti iz Srbije su priznali da je najgora stvar koju su na putu od Novog Sada/Beograda do Mitrovice izrekli o kosovskim Srbima to da nisu znali šta će govoriti na diskusiji na kojoj su pozvani, a Ćirjaković je dodao da najlošije stvari koje sluša o Srbima sa Kosova u svom okruženju to da ne plaćaju struju i vodu, da imaju duple plate i da se lako zaposle u Srbiji.

Gospodin Todorović je u ime kosovskih Srba svedočio o administrativnom teroru koji trpe i naveo lične primere gde mu je na aerodromu u Beogradu zaprećeno da je „poslednji put tu kročio sa kosovskim pasošem“, dok su mu u Gračanici konfiskovali auto jer je pokazao srpsku vozačku dozvolu.

Marko Vidojković je svedočio o cenzuri sa kojom se suočava i u štampanim medijima i na televiziji, dok je gospodin Ćirjaković naveo da se susreće samo sa autocenzurom. Obojica su rekla da lek za cenzuru nalaze na internetu.

Zamoljen da opiše Kosovo gostima, gospodin Todorović je naveo da je Kosovo tvorevina nastala iz i oko kartela u kojoj je korupcija ne samo endemska već i zarazna, pa je zarazila čak i Misija vladavine prava Evropske unije na Kosovu (EULEX).

Diskusija je trajala gotovo dva sata, ali se malo pričalo o samoj temi što je i potvrdilo ono što Kosovci odavno osećaju, da Srbi u Srbiji imaju previše svojih problema da bi razgovarali o položaju srpske zajednice na Kosovu.

Novinarstvo kao večita opozicija

09.04.2016.

Gosti:

Marko Dražić iz Njuz.net redakcije,

Vladimir Radomirović urednik portala Pištaljka,

Budimir Ničić predsednik UNS-a na Kosovu

Istraživačko novinarstvo je novinarstvo koje odlikuje nastojanje novinara da što temeljitije i potpunije obradi neku vest, odnosno uz vest vezane ličnosti, događaje ili teme, najčešće vezane za kriminal, korupciju ili razne oblike društvene patologije. Istraživačko novinarstvo se smatra najbližim idealu tzv. Sedme sile, odnosno medija kao društvenog korektiva u slučajevima kada država i druge javne institucije nisu voljne niti u stanju da reaguju na određene društvene probleme.

“Koliko vidim stub u Mitrovičkom društvenom klubu je jedini stub u Mitrovici gde nema slike političara tako da ako može, nije da zanovetam, ali eto mala primedba,” – Marko Dražić

Marko Dražić iz Njuz.net redakcije je na samom početku predstavio Njuz net kao sajt koji svakodnevne novosti predstavlja u ogledalu, kroz humor. Objasnio je kako je ovaj sajt u početku bio samo hobi, da bi vremenom, postao pravi posao kako za njega tako i za njegove kolege.

“Situacija u Srbiji kada su u pitanju mediji, bolja je nego što je bila ranije”

Vladimir Radomirović

S obzirom na to, da mu je ovo bio prvi put da je na Kosovu, kazao je da je najveći utisak na njega ostavilo to što od Jarinja do Mitrovice nije video banderu na kojoj nije bilo slike aktuelnog srpskog premijera. “Najveći utisak, od kada smo prešli Jarinje je taj da je bilo, bukvalno, tri bandere bez premijerove slike” – rekao je Dražić koji je primetio da novinari treba da budu istraživački novinari “kao što je to npr. Dragan J. Vučićević”.

Dražić je zamerio kolegama u Mitrovici što koriste “Sony” kamere a ne kao što je premijer preporučio “Panasonic” i druga zamerka odnosila se na stub koji se nalazi u Mitrovičkom društvenom klubu.

“Druga primedba, koliko vidim stub u Mitrovičkom društvenom klubu je jedini stub u Mitrovici gde nema slike političara, tako da ako može, nije da zanovetam, ali eto mala primedba,”- rekao je on.

Budimir Ničić je kazao da polovina izjava koje čujemo od političara su vesti za Njuz.net, u tom pravcu je naveo korišćenje termina kao što su pokrajinski ministar policije, pokrajinska predsednica i slično. “Ja sam skoro napisao na svojoj fejsbuk stranici da je Njuz.net dobio ozbiljnu konkurenciju,”- rekao je Ničić i u tom kontekstu pomenuo neka od saopštenja iz Kancelarije za Kosovo i Metohiju

Na debati u Mitrovičkom društvenom klubu govorio je i urednik Pištaljke Vladimir Radomirović, koji je najpre objasnio čime se bavi “Pištaljka”. “ Naš zadatak je da istražujemo korupciju i druge zloupotrebe u vlasti, privatnim i javnim preduzećima i drugim institucijama i da štitimo prava uzbunjivača.” Objasnio je kako oni takođe nude pomoć njihovih advokata obučenih za pomoć uzbunjivačima.

Radomirović je na pitanje kakvo je stanje sa medijima u Srbiji danas, rekao da je situacija u Srbiji, kada su u pitanju mediji, nešto bolja nego ranije. On je kritički govorio o pritiscima koje je Demokratska stranka sprovodila za vreme svoje vladavine istakavši da je tada stvoren sistem kontrole medija koji je danas Srpska napredna stranka preuzela ali da je “ipak situacija sada nešto bolja nego što je bila”.

U čitavom regionu, novinari se suočavaju sa velikim pritiscima, što im uveliko onemogućava da se bave istraživačkim novinarstvom. Pravim novinarima, treba mnogo hrabrosti jer ukoliko rade svoj posao kako treba najverovatnije neće dobiti nagrade i priznanja, već će ispaštati, ali to je rizik kojeg svaki ozbiljan novinar u regionu mora biti svestan.

Vizna liberalizacija: Kome trebaju vize?

16.05.2016.

Gosti:

Adrijana Hodžić, šefica opštinske administracije opštine Severna Mitrovica,
Ljubiša Mijačić, civilni aktivista,
Milica Andrić, programska direktorka NVO Aktiv

Predlog evropske komisije upućen Savetu ministara EU i Evropskom parlamentu koji se odnosi na ukidanje viza za građane Kosova izazvao je burne reakcije.

"Posete građana opštinama, ne samo u Severnoj Mitrovici već i šire, povećana je nakon odluke Evropske komisije da predloži Savetu ministara EU i Evropskom parlamentu da odobre Kosovu bezvizni režim" Adrijana Hodžić

"Ljudi su zainteresovani za bezvizni pasoš i ja motivišem svakoga ko ima uslova i razloga da ga nabavi, da to i učini" Ljubiša Mijačić

"Određene grupe ljudi će u svakom slučaju biti isključeni i diskriminisani ukoliko se ne liberalizuju pasoši Koordinacione uprave"

Milica Andrić

Iako vizna liberalizacija još nije odobrena, sama vest o takvoj mogućnosti, povećala je interesovanje građana za kosovskim pasošem.

Hodžić ističe da se u poslednjih nedelju dana povećao i broj zahteva za izdavanje ličnih karata - koja je preduslov za dobijanje pasoša. "Ranije smo imali dvanaest aplikanata, sada je taj broj skočio na četrdeset"

Ona smatra da je ovo dobra vest za sve građane koji već imaju kosovska dokumenta jer će imati mogućnost da na legalan način dođu do bezviznog pasoša sa kojim će moći da putuju u šengensku zonu - odnosno zemlje koje ovom odlukom budu predviđene. Njena je procena da nakon eventualnog odobrenja bezviznog režima, njegovu primenu na terenu ne treba očekivati pre avgusta, možda ni tada.

Iako je to, kako su panelisti ocenili "najbolja politička odluka" doneta do sada, mnogo toga nije rešeno i tek će da pravi probleme ljudima koji će želeći da izvade biometrijski pasoš na Kosovu.

Aktivista civilnog društva Ljubiša Mijačić smatra da je uvođenje bezviznog režima povoljno pre svega iz ekonomskih razloga - pojačana tražnja za putovanjima - jer nema više ograničenja, pojeftinjenje avio-karti i turističkih aranžmana, lakša realizacija obrazovnih ali i drugih programa.

Panelisti su se složili da bi trebalo pokrenuti pitanje odobrenja bezviznog režima za vlasnike pasoša izdatih u Koordinacionoj upravi u Beogradu a koji su uredbom iz 2009. kojom je Srbiji odobren bezvizni režim - izuzeti.

"To je bitna i osetljiva tema. Tu je problem na terenu Republike Srbije koja mora da traži jednaki tretman za sve pasoše koje je izdala", ističe Mijačić.

Programski direktor NVO Aktiv Milica Andrić potvrđuje da će najveći problem imati ljudi koji su nakon stupanja u bračni odnos, sa jedne strane postali građani Kosova i kao takvi pasoš dobijaju od Koordinacione uprave a sa druge strane, kosovski sistem taj brak sklopljen pred nadležnim organima republike Srbije ne prepoznaje i nemaju pravo na državljanstvo odnosno pasoš.

Da je odluka Evropske komisije o pozitivnoj preporuci politička, stav je svih panelista, ali iako je tako, kažu, to je retko dobra politička odluka. To je jasno već nakon čitanja same preporuke iz koje se jasno vidi da Kosovo nije ispunilo baš sve uslove za viznu liberalizaciju.

Ipak, prašinu koja se digla oko vizne liberalizacije treba spustiti jer odluka o ukidanju viza još nije doneta.

Kulturno nasleđe na Kosovu^{16.05.2016.}

Gosti:

Dastin Degrande, Politički i ekonomski službenik američke ambasade na Kosovu,
Dimitris Moskopulos, savetnik za religijsko i kulturno nasleđe

Kulturno nasleđe predstavlja jedinstvenu i nezamenljivu kulturnu vrednost jednog naroda, jer, stvarano generacijama, direktno ukazuje na društveni ali i celokupni obrazovni, kulturni pa i civilizacijski nivo razvoja. Briga o očuvanju kulturnog nasleđa u XXI veku predstavlja ne samo deklarativnu

obavezu nadležnih institucija već je to moralna obaveza celokupnog savremenog društva. Tema ove debate je često stvarala suprotne interpretacije kod Srba i Albanaca sa Kosova. Zato je ova debata o kulturnom nasleđu Kosova sagledana čisto iz ugla međunarodne zajednica na Kosovu.

"Ambasada Sjedinjenih država nema svoju politiku prema kulturnom nasleđu na Kosovu, ali zato direktno finansiramo projekte čuvanja i restauracije kulturnog nasleđa što je u skladu sa našim ciljem da podržimo multikulturalizam na Kosovu." Dastin Degrande

U fokusu napora američke ambasade je očuvanje materijalnog kulturnog nasleđa. Ambasada Sjedinjenih država je podržala 16 projekata u sklopu fonda ambasadora za očuvanje kulturnog nasleđa, dok su 6 od tih 16 projekata direktno povezani sa zajednicom kosovskih Srba. Neki od ovih projekata su restauracije spomenika uništenih ili oštećenih 2004. godine, dok su neki usmereni na očuvanje postojećih spomenika kulture za buduće generacije (primer su freske u manastiru Gračanica).

Gospodin Moskopulos je u uvodnoj reči predstavio svoju ulogu u očuvanju srpske kulturne baštine na Kosovu.

"Srpska pravoslavna kulturna baština je najveća srpska vrednost i bogatstvo na Kosovu"
Dimitris Moskopulos

Pošto je upitan o spremnosti Vlade Kosova da zaštiti srpske verske objekte, on je izjavio da takva volja postoji, ali da pos-

toje slučajevi da se ona implementira na način koji srpska strana ne bi želela. Govoreći o ulozi međunarodne zajednice koja je od ključne važnosti za ličnu i bezbednost kulturnog nasleđa i gledanja srpske strane na nju, obojica učesnika diskusije su se složila da Srbi imaju malo razloga da se plaši odlaska međunarodne zajednice ili da se ponove događaji od 2004. godine.

G. Moskopulos je izjavio da će Kosovo biti praćeno sve više sa njegovim procesom integracije u Evropsku Uniju, a g. DeGrande je rekao da su SAD mnogo uložile u Kosovo i da nemaju nameru da ga napuštaju. Ipak, on je istakao nadu da će, i kad prisustva međunarodne zajednice više ne bude, kosovske institucije biti spremne da preuzmu odgovornost za očuvanje kulturne baštine.

Diskutujući o rešavanju spora oko imovine između naselja Dečani i manastira Moskopulos je izjavio da je spor oko Visokih Dečana u velikoj meri politizovan i da su za to zaslužni mediji koji su pogrešno napisali da je Ustavni Sud odlučio da manastiru pokloni zemlju, iako je ta institucija samo potvrdila punopravno vlasništvo manastira nad spornim zemljištem. Takođe je naveo da su monasi manastira Visoki Dečani uzgajali ovo zemljište ne samo u poslednjih 16 godina, već od postojanja manastira, što je gotovo 700 godina.

Pitanje Visokih Dečana podstakla je raspravu Nacrta zakona o kulturnom nasleđu od 2015. godine. Panelisti su se po tom pitanju složili da je zakon neadekvatan i da omogućava nacionalizaciju kao pravi način da se suoči sa pitanjem crkvene svojine, što je neprihvatljivo. Srećom, Nacrt zakona je uskoro povučen i oba panelista su pohvalila kosovsku Vladu zbog posvećenosti da pripremi nov nacrt zakona uz pomoć međunarodne zajednice.

Upitani od strane publike da prokomentarišu tvrdnje nekih albanskih istoričara je je baština Srpske pravoslavne crkve na Kosovu ustvari Albanska i da je ona uzurpirana od Srba, učesnici debate su rekli da ne postoje nikakvi dokazi koji bi potkrepili te tvrdnje tih tzv. istoričara.

Diskusija je bila zaključena u optimističnom tonu i duhu. G. DeGrande je izrazio očekivanje da će kosovske institucije nastaviti da rastu do momenta gde će njihov rad biti potpuno nezavisan od međunarodne zajednice. On Kosovo vidi kao multikulturalno društvo sa ozbiljnim raskolom između zajednica, ali je izrazio nadu da je kulturno nasleđe to koje će taj raskol uspeti da premosti.

